

Neofiták

[Kerék-Bárczy Szabolcs](#) | Népszabadság | 2011. szeptember 6.

Újabban néhány, a Fidesz hatalomra jutását évek óta vehemensen segítő közgazdász kritikát fogalmaz meg a kormány tevékenységével kapcsolatban. Mellár Tamás közelmúltbeli megnyilatkozásait bizakodással, sőt örömmel fogadták ellenzéki oldalon. Az ország jövője szempontjából fontos, hogy minél több ember belássa tévedését, vagyis Orbánék évek óta tartó szakmai ámokfutása melletti kiállását, és kivonja magát a kormány befolyása alól. Ez az ellenzék politikai érdeke is, mert Mellárakra nyilván sokkal inkább hallgatnak a jó szándékú és megtévesztett kormánypárti szavazók, mint a legjózanabb ellenzéki hangokra.

Ám a kép ennél sokkal árnyaltabb. A frissen megvilágosodott „jobboldali közgazdászok” ugyanis nem ismerik be tévedéseiket, és nem szembesítik magukat és szimpatizánsaikat azzal, hogy az ország szempontjából Orbán kudarcának oka nem a rossz gazdaságpolitika, hanem ez utóbbi következménye a fals értékrendnek, a torz társadalompolitikának és a végtelenül agresszív hatalomgyakorlásnak, amit így vagy úgy, de a most megtért közgazdászok is támogattak.

Mert nem álltak ki már évekkel ezelőtt az adóreform mellett, sőt kifejezetten gáncsolták azt. Utánlövés akkor bírálni Orbánék adópolitikáját, amikor láthatóan nem jönnek, mert nem is jöhetnek a várt eredmények, hiszen világos volt már a tavalyi kampányban, sőt azt megelőzően is, hogy csak következetes szerkezeti reformok és szigorú gazdálkodás együttesen tarthatja az országot stabil pályán és segítheti hozzá a növekedéshez. A „jobboldali közgazdászok”, élükön a Századvég Heim Péter–Mellár Tamás tandemjével, egybemosta a tavalyi kormányváltást megelőző évek gazdaságpolitikáját, és ugyanolyan böszön, mint amennyire sommásan ostromozta általában a megszorításokat (ld. a tavaly júliusi, Iránytű – Gondolatok a gazdaságpolitikai fordulathoz című tanulmányukat).

Mert hiába kesergett huszonkilenc orbánista közgazdász 2009. november 28-ai nyílt levelében az elmaradt szerkezeti reformok miatt és figyelmeztetett arra, hogy „egy ország költségvetése nem játék a számokkal”, mélyen hallgattak, amikor a Fidesz-vezetés egyenlőségjelet tett a megszorítás, a reform és a kommunizmus szavak közé. Sőt ordító csendben figyelték a „szociális népszavazás” elindítóinak hazug hecckampányát. Mert nem tüntettek azért, hogy az új alkotmányból kimaradt a liberális demokrácia egyik alappillére, a magántulajdon hangsúlyos védelme. Mert nem kiabáltak torkuk szakadtából, amikor kasztrálták az Alkotmánybíróságot, megszüntették azt a Költségvetési Tanácsot, amelynek felállításáért ellenzékben oly sokat küzdöttek.

Mert nem olvastunk tőlük tiltakozó leveleket a magánnyugdíj-megtakarítások államosítása és a pénztárakban maradó megbüntetése kapcsán sem. Mellár is csupán azért kritizálta az államosítás gondolatát, mert az úgymond rossz üzenet lenne a befektetőknek (Fn.hu, 2010. augusztus 24.). Ugyanakkor nem egy ízben kifejtette, hogy egyetért a kormány általános céljaival, még ha azok megvalósítását olykor bírálja is (pl. az Origo.hu-nak adott 2010. december 10-i interjúban). Az általában tárgyilagos Csaba László is képes volt Matolcsy Györgyöt konzervatív, megfontolt, józan gazdaságpolitikusnak nevezni (Heti Válasz, 2009. december 2.).

A kormányt támogató közgazdászok bírázataikat most szemérmesen vagy megalkuvásból a merő számokra, költségvetési tételekre korlátozzák. Ha társadalompolitikusként gondolkodtak volna (márpedig egy közéleti szerepet nyíltan vállaló közgazdász nem pusztán szaktechnikus, hanem szakpolitikus), akkor már évek óta világosan érzékelhetők volna Orbánék gazdaságpolitikai elképzeléseinek káros voltát, és hangot adtak volna annak a véleményüknek, hogy katasztrofális következmények származhatnak a választásokra készülő Fidesz által hirdetett demagóg lózungok kormányzati döntésekké formálásából.

Miért várták meg, hogy az Európai Bizottság elnöke kényszerítse Orbánt arra, hogy tartsa kordában a költségvetést? Miért nem ezek a neves szakemberek figyelmeztették Orbánt és Matolcsyt évekkal a tavalyi választások előtt, hogy elképzeléseik kormányprogrammá emelése könnyen államcsődöt eredményezne? Ezzel szemben sokan közülük hangos szóval vagy beszédes hallgatással falaztak Orbán hazugságra épülő politikájához. Bod Péter egyenesen odáig ragadtatta magát, hogy azt mondta: „Kampányidőszakban egyszerűen nem lehet az igazsággal előrukkolni. (...) A magyar választók sajnos nem értik az állami költségek és az adózás kapcsolatát. Nem tudnak hosszú távú folyamatokban gondolkodni: ami ma esetleg rossz, az később jó és hasznos lehet (168 Óra, 2010. szeptember 2.).

Minden valamirevaló (gazdaság)-politikus tudja, hogy egy ország stabilitása szempontjából a kiszámíthatóság és hitelesség kulcskérdés. Nem lehet éveken keresztül a kormány súlyos alkotmányértéseihez, végzetes mulasztásaihoz, felelőtlen kapkodásához és gátlástalan hazudozásához falazni, és elintézni ezt azzal, hogy „vannak vitatható döntések”, majd, amikor süllyed a hajó, hirtelen éles bírálatokat megfogalmazni. Bocsánat: lehet, de nem hiteles.

Nem lehet valaki úgy demokrata, hogy nem áll ki nyíltan a demokratikus intézmények mellett, vállalva a konfliktust akár a jogállami normákat megsértő korábbi barátaival. Nem lehet valaki úgy a piacgazdaság híve, ha nem védi körömszakadtáig a szabályozott verseny szabadságát. A most észbe kapó közgazdászok visszaszerezhetik megtépzott szakmai és politikai hírnevüket, de ehhez még sok, szakmailag hiteles gesztust kell tenniük; túl sok köpönyeg fordult már meg itt, hogy ne legyünk gyanakvók. Magyarország érdekében reménykedjünk a neofiták őszinteségében, de még ne öleljük őket a keblünkre.

A szerző közíró, az MDF volt szóvivője

<http://nol.hu/velemeney/20110906-neofitak>